

GARSAS

LIETUVIŲ R. K. SUSIV. AM. OFICIALIS ORGANAS

Šeima Ketvirtadieniais Redaguoja M. ZUJUS

PRENUMERATOS KAINA:

Am. Jungt. Valst. metams \$2.00, užsienio metams \$3.00.

LITHUANIAN R. CATH. ALLIANCE OF AMERICA OFFICIAL PUBLICATION "GARSAS"

YEARLY SUBSCRIPTION RATES: United States of America \$2.00, Foreign countries \$3.00.

GARSAS

73 East South Street (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa. PHONE: Wilkes-Barre 3-4711

VASARIO ŠEŠIOLIKTOJI

"Ateiti ramiai Tėvynės laiminga... Sveičia mums Kryžius ant mūsų vėliavos!"

mo dainiaus Maironio balsas:

"Pety's gi i peti Na, vyr'ai, kas gal, Sustoje i darba U ž mylima šal, Prikelkim Lietuvą mūsų!"

Dainiaus žodžiai išsipildė. Lietuva prisikėlė! Vasario 16-tą, 1918 metais, Vilniuje buvo paskelbtas nepriklausomybės aktas.

Vargas yra tautai, kuri pavirsta žirniu an tako, kuriuo nori vaikščoti dideli ir agresingi kaimynai.

Tokių žirnių vieta šiais laikais užima Lietuva ir jos kaimynės tautos—latviai estai ir kiti.

Vokiečiai, rusai ir net kelis kartus savo nepriklausomybę praradę ir prisikentę svetimo jungo lenkai amžinai nori tukti ir sūpėti tik tautų lėšomis.

Deje, savo tikslu atsiekė tik daliniai. Vokiečiams pavyko nuautinti žymią dalį pavergtų lietuvių.

Rusai per 120 metų valdymą didžiausią Lietuvos dalį dėjo visas pastangas lietuvius surusinti ir supravoslavinti.

Reguliariai pirkdami Apšaukus Taupymo Bonus ir Zenklelius jūs paremsite Apšaukus programą ir tuo pačiu laiku padėsite sau ir savo šeimynai.

Virš 20-ties metų pagyvenę laisvu nepriklausomu gyvenimu lietuviai iš visų jėgų kovos prieš vokiečių, rusų ir lenkų pastangas pavergti.

Deje, šiandien po Lietuvą vėl siaučia okupantai. Baisių žalų jie pridarė. Bet tauta rankų nenuleidžia, nenustoja vilties vėl atgauti laisvę ir nepriklausomybę.

Sioje kovoje Amerikos lietuviai vėl tiesia Lietuvai savo pagalbos ranką.

Dabartinės audros praeis ir Lietuva vėl bus nepriklausoma, nes "Kryžius jai gyvenimą žadėjo".

Apžvalga

DIES KOMITETAS IR BOLSEVIKAI

Savaitraštis "Lietuvių Žinios" rašo:

"Bolševikai savo spaudoje labai atakuoja Dies komitetą, kurį Amerikos kongresas igaliojo sekti visą antiamerikinę veiklą.

"Nuosirdus Amerikos patriotas turėtų tik džiaugtis, kad yra energinga įstaiga, kuri rūpinasi Amerikos priešų sekti.

"Deje, mūsų bolševikams ne tas rūpi. Jie siejosi visu tuo, kas rusiška ir pyksta, jei Amerikos Kongresas skiria komitetus tai antiamerikininei veiklai sekti.

"Reiškia, kad pas bolševikus tikrenybėje ne viskas taip gražiai patriotiškai yra, jeigu jie taip bijo Dies Komiteto, kuris pataria valdžiai neisileisti iš akių bolševikų draugijų veiklos."

RAGINA DAUGIAU DOMĖTIS ŠIO KRASTO POLITIKA

Nežiūrint karo padėties, Amerikoje valdžios žmonių rinkimai bus vykdomi, kaip paprastai. Šiameit gi įvyks svarbiu valdininku rinkimai.

"Lietuviai yra tokie pat piliečiai, kaip ir kiti jų tos pačios pareigos, tokia pat atsakomybė. Ir mes mokame įvairius taksus, atliekame visus darbus, kokius valstybė mums uždeda. Mūsų, lietuvių, balsas rinkimų dieną yra taip geras, kaip airių, lenkų, žydų ir kitų.

"Praktiška politika prasideda nuo balsavimo. Jei mes, kaip lietuviai, gausingai balsuojame, politinių partijų viršūnės tai greit pastebi. Tada mes galime statyti savo teisingus reikalavimus, būtent, kad ir lietuviams būtų skirta tinkama vieta šio krašto politiniame gyvenime. Ligiol permaža pripažinimo tesame gavę. Ir dalinai tai yra pačių lietuvių kaltė.

dalykas, taip jis yra svarbus ir politikoje Ypač svarbus lietuviams, nes mūsų čia, palyginti, nedaug tesama. Bet kad ir ne-gausingi būdami, jei visi balsuosime ir visi vieningai darbuosimės, daug ką galėsime pasiekti.

"Jei kada buvo svarbu lietuviams aktyviai dalyvauti šio krašto politikoje gyvenime, tai dabar. Kodėl—aiškinti, berods, nėra reikalo.

"Organizuotai ir aktyviai dalyvaudami politikoje turim progos lietuvių vardą plačiau pagarsinti, aukščiau iškelti ir tuo pačiu daugiau prisidėti prie atstatymo laisvos ir nepriklausomos Lietuvos valstybės."

KEISTUOLIAI

"Darbininkas" pažymėjęs porą pavyzdžių, kaip Amerikoje gimę ir augę jaunuoliai pasirodo lietuviškesni už kai kuriuos ateivius, dėl tokių ateivių "keistuolių" rašo:

"Bet kaip išaiškinti kai kurių senų ar apysenių ateivių pramuštgalvišką skverbimąsi į anglo-saksų kultūrą? Ar gi jau jie nesuspranta, kad niekadose ten neprigis, bus vos pakentiami, už akių pajuokiami ir aukščiausiai lakieji rolių niekuomet neiškils? Kuriais sumetimais jie taip keistai elgiasi? Rimtu sumetimų vargiai jie beturi. Veikiausiai čia bus ta pati, jų amžiumi nebedovanotina, vaikiška tuštybė: ir aš galiu angliškai pakalbėti! Deja, ne taip kaip tas jaunuolis. Literatūrinę anglų kalbą kai kurie gal ir gerai iš knygų pažįsta, bet akcento ir sklandžios iškalbos nebeprisavins. Ne tam amžiumi. Anglų draugijoj tegu sau angliškai kiek pajęgia besikalba. Tai bus geras pratimas, ir anglai svertinaiškos akcento blogu jiems nepalankūs, nes visi žino, kad ateiviai. Bet kaip tik dėlto, kad jie visiems žinomi ateiviai, tenesislūs būti neįgimtos jiems kultūros nešėjais."

LENKIJA PRIE BALTIJOS

"Nowy Swiat" vasario 4 d. įdėjo ištrauką iš "New Leader Trevor", kuris rašo: "Iš Washingtono pranešama, kad J. A. Valstybės nesutinka su Edeno ir Stalino sutarties sąlygomis. Sostinė (Washington) nepatinka Sovietams hegemonijos pripažinimas Baltijos kraštuose, nes JAV niekuomet nepripažino Rusijos šių kraštų okupacijos. Tas nedviprasmiškai duota suprasti ambasadoriui Litvinovui, kuris vienok remiamas Anglijos. Lenkijos vyriausybė su dideliu atydomu stebi šią padėtį, nes Prųpėjo balso, gal būt, yra tik balso, bet lenkams jos yra tėviškė. Sovietai numa, o, kad Vašingtono įtikinimas ilgai užtruks, o Molotovas tol nevyks Londoną, kol JAV nepripažins Sovietų sąlygų."

"Nowy Swiat" redaktorius P. Yolles nuo savęs prideda: "Atrodo, kad Lietuva, Latvija ir Estija, sužinovusios apie Sovietų tautos sąlygas užprotestavo Vašingtone ir išgavo State Departmento paramą. Pirmininkas Sikorskis atvyks į JAV drauge su Užsienų Reikalų Ministru Raczynskiu. Jie privalo prisidėti prie Baltijos kraštų bloko, akcijos prieš Sovietų reikalavimus."

Situacija mums yra kiek sunkesnė, nes Anglija re-

LIETUVOS VILTYS DEMOKRATIJO PERGALEJE

"Tėvynė" rašo, kad lietuvių tauta nei iš nazitų nei iš bolševikų jokių malonių nesulauks. Jų viltys tik demokratijų pergaleje ir taikos nusatyme.

"Per tuos dvidešimt keturis metus mūsų senoji tėvynė pergyveno daug linksmų valandų ir daug liūdnu, dėl politiškių įvykių, kultūrtų. Bet didžiausiu nelaimėn Lietuva pakliuvo po to, kai ją 'po savo kaimynišku sparnu priglaudė' Stalinas birželio mėnesį, 1940 m. Iš tos didelės nelaimės Lietuva nepasiliausavo ir po to, kai ji pakliuvo 'globon' Hitlerio, kuris net Lietuvos vardą pakeitė 'Ostlandu'. Kas su Lietuva nutiks vėliau—nėra tokio pranašo, kuris galėtų tiksliai pasakyti. Bet jei karą laimės Hitleris—nesitiktėkime Lietuvai nepriklausomybės. Jei karo laimėjimus diktuos Stalinas—neapsivilkime, kad jis laisvai atsisakys Lietuvos 'kaipo rusų žemės'. Tačiau jei po karo laimėjimo vyriausią žodį galės tarti demokratiškos valstybės—tik tuomet gali į Lietuvos langą prašvisti laisvės saulė."

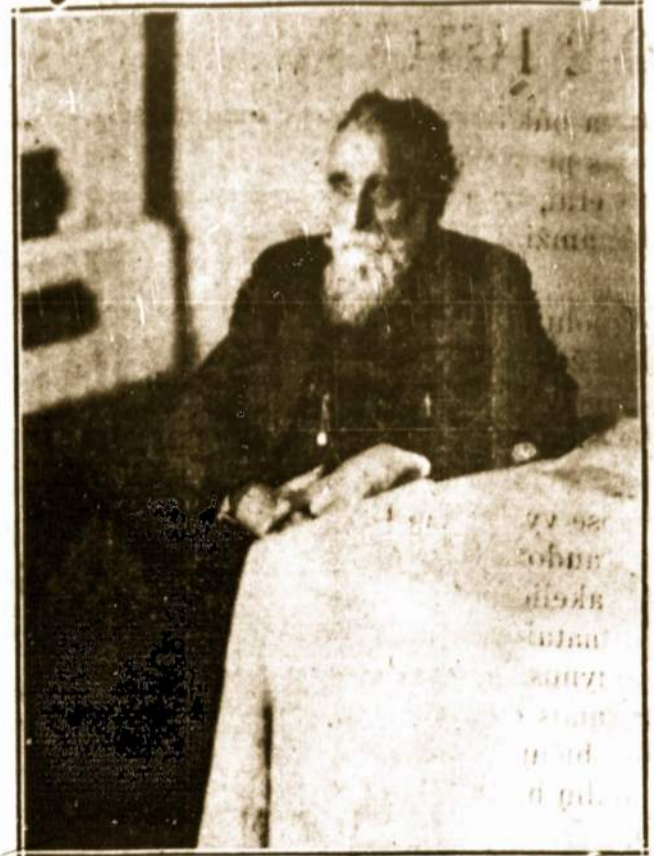
DEL BOLSEVIKŲ UZTIKRINIMŲ JAPONAMS

Maskva atkartotinai pareiškusi, kad ji laikysis sutarties ir prieš japonus nekariaus. Dėl tokių užtikrinimų "Naujienos" rašo:

"Kokius jausmus sitoki bolševikų pareiškimai išaukia Hitlerio širdyje, sunku pasakyti. Bet nėra jokios abejonės, kad Japonijos militaristams tai didelis malonumas. Žinodami, kad sovietų Rusija jų nepuls, jie gali visas savo jėgas sukongcentruoti prieš Filipinų, prieš Singapūrą, prieš holandų salas ir prieš Burma."

"Jeigu Maskva neturi pakankamai jėgų kariauti prieš japonus, tai kam ji dar jiems duoda užtikrinimą, kad ji jų neužkabs? Tai yra padarštinimas japonams, kad jie smarkiai pultų Ameriką ir Angliją."

A. A. DR. JONAS BASANA VIČIUS

Šių metų vasario 16-tą suėina lygiai 15 metų nuo tautos atgimimo patriarko, Lietuvos nepriklausomybės Akto signataro daktaro Jono Basanavičiaus mirties. Mirė vasario 16, 1927 m., Vilniuje. Ten pat ir palaidotas.

Dr. J. Basanavičius gimė lapkričio 23 d., 1851 metais, Ožkabilių kaime, Vilkaviškio apskrityje. Tėvai buvo ūkininkai. Mokslus ėjo Marijampolėje ir Maskvoje. Baigęs mediciną turėjo ne-dintis užsienin. Gavo gydytojo vietą Bulgarijoje, kur ir gyveno iki 1905 metų.

Ten būdamas Basanavičius darbuosė lietuvių tautos gerovei, ypatingai savo raštais. 1883 metais, daugiausia jo trūsiu, įsteigta "Aušra" ėjusi iki 1886 metų. "Aušra" žymiai prisidėjo prie lietuvių švietusomenės įtraukimo į tautinį judėjimą ir to judėjimo sustiprinimo.

1905 metais grįžęs į Vilnių su kitais patriotais įsiskaukė istorinį Lietuvos Seimų paveldą. Dr. Basanavičius buvo to seimo pirmininku.

Jam vadovaujant, 1907 metais Vilniuje įsteigta Lie-

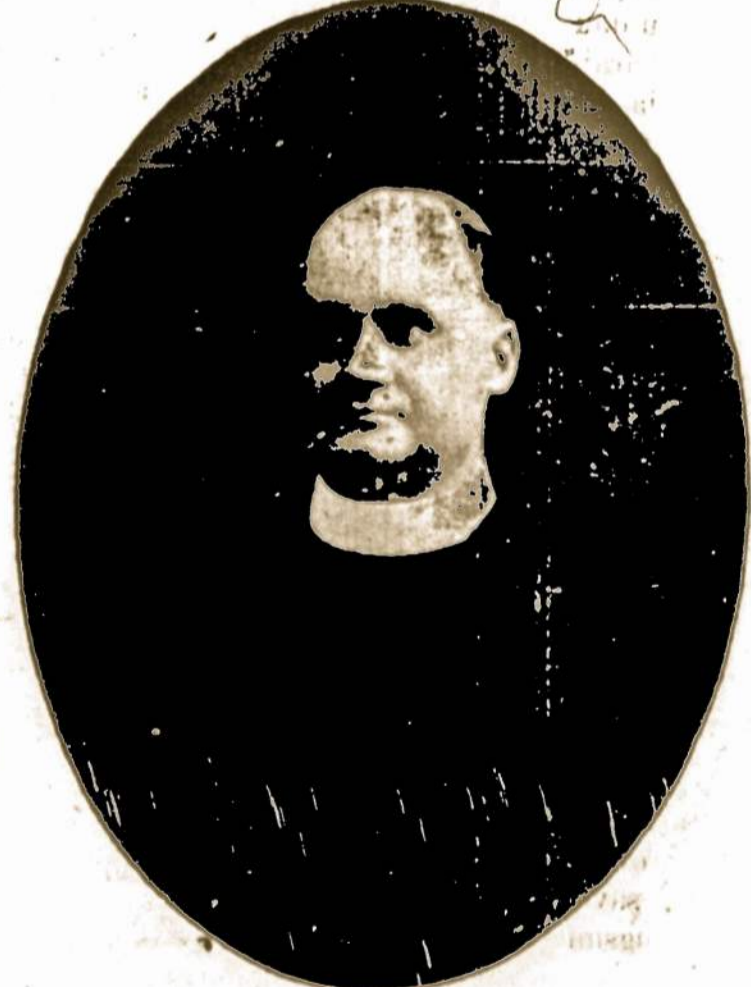
tuvių Mokslo Draugija. Dr. Basanavičius iki mirties ėjo tos draugijos pirmininko pareigas.

Per 50 metų literatino darbo dr. Basanavičius sudarė didelę literatūrą apie garbingą Lietuvos praeitį ir tuo prisidėjo prie tautos švietimo ir sąmoninimo.

LIETUVIAI NEKLAUSO VOKIEČIŲ PARĖDYMŲ

"The New York Times" sausio 17 dienos laidoje įdėjo žinutę iš Stockholmo, iš kurios matyti, kad Lietuvos kunigai neprisilaiko vokiečių valdžios organų įsakymo uždaryti bažnyčias kovai su dēmėtąja šiltine, ir kad dėl to Lietuvos Arkivyskupas išlejęs atsisaukimą, kuriame sako, kad "santarinų organų įsakymas, kuriuo uždaromos visos bažnyčios kovai su dēmėtąja šiltine, yra išleistas gyventojų naudai". Toliau arkivyskupas Skvireckas savo atsisaukime pažymi, kad valdžios organų įsakymai nebuvę pilnai vykdomi ir, kad dėl to "nēt tekę kelis kunigus nubauti. LGKSB

SUKAKTUVNINKAS KUN. DR. KAZIMIERAS URBONAVIČIUS-KMITAS

Šių metų vasario 7-tą kunigas dr. K. Urbonavičius minėjo 45 metų kunigystės sukaktį.

Jubiliejas gimė 1874 m., Marijampolės parapijoj. Kunigu įšvestas vasario 7, 1897 metais, Seinuose.

Amerikoje gyvena ir darbuojasi apie 40 metų. Šale tiesioginių dvasios vado pareigų, jubiliejas labai plačiai pasireiškia sa-

vo veikla centralinėse lietuvių katalikų organizacijose ir spaudoje. Rašo eilėmis ir proza. Jo publicistiniai ir beletristiniai raštai nuolat puošia "Darbininką", "Ameriką" ir kitus laikraščius. Yra parašęs keliantą stambesnių veikalų. Sukakties proga linkime garbingam veikėjui dar ilgai neeiligamai darbuotis Bažnyčios garbei ir tautos gerovei!

BUY A SHARE IN AMERICA

"Kas žin ar grįšiu—gal ten supūsiu. Žemio gudo pusėj. O jei ir grįšiu savo šalelėn. Šalėlėn papūsiu... Gal visa mano širdies paguoda Bus ant šaltų kapelių."

Trėčias kaimynas lenkas, pasinaudodamas lietuvių nelaimėmis ir priešpaudomis, taip pat daug jėgų atėmė. Išsikibę į Liublino unijos akta, jie tvirtino, kad lietuviai ir lenkai tai viena tauta. Stipriausia lenkinimą jie varė per bažnyčią, kuri sunkiausiai laikais buvo vienintelė vie. a išgirsti suprantamą žodį pamokslė ir giesmėje. Lenkams pavyko sulenkinti didesnius Lietuvos miestus, ypatingai Vilnių—tikrąją Lietuvos sostinę.

Vis dėlto nu visų audru, po ilgą sunkios tamsybių nakties pradėjo blaivēti šviesi nauji laikai. Pasigirio optimistiškas tautos atgimi-

Petras Zebarekas

GIESME LIETUVAI

Pagarbinta būki, tu mano gimtina,
Priglaudus ne viena likimo tremtinai
Ir jūs, ežerai, ir milžinkapi senas,
Krūtinėje amžina ugnį kurenas!

Tvirtų gžuotų ir beržynų pavėsy
Dar burtai žilėnuogių žynių neišblėse—
Užtenka pažvelgti tik į dangų žvaigždėtą,
Kad dievišką galią širdy užkerėtą.

Kai soduose vyšnių kerai kepurėti
Ir tulpių raudoni vainikai į klėtį
Nuđaigo takelio duzgenančią veją,
Tarytum matai saulės dukrą šokėją,
Kuri ir gėlynus, beržynus ir raistą
Šventadieniais gyvasčia jauna palaiso,
O pievose bičių ūziam sūkuryje—
Kaip kanklių harmonijoj—siela atgyja.

Tyliais vakarais žemę miglos kai dengia
Ir saulė į gintaro rūmus išengia,
Zašvi žiburiai, tartum dvasios, klajoja
Ir ieško glūdnųjų vidurnakčio gojų.
Tiktai kai mėnulis iš aukšto pažiūri,
Jos skubiai ištirpsta į sutemų jūrą,
Ir jei ties milžinkapiu įsiklausysi,
Tuoj žavinčios vizijos pinsis akyse:

Didingos pilies bokštai mirga padangėj.
Jos kilnus valdovas nuo sosto nužengia
Ir baltplaukį žirgą žalbų pabalnojęs
Į kruviną kovą pro debesis joja.
Ir šoka kaip vilkas, sapne išsapnuotas,
Kurs miestą pagimdė. O kūnas šarvuotas
Nebodamas kirčio, nė krūvino vėjo,
Kaip viesulas skrenda ir pražūtį sėja...

Toliau—jau matyti niūriam debesyne,
Kuris priešo galią kaip varpas sutrynė,
Apleidžia šios žemės palaimintą plotą
Ir merkias su saule žmonių apraudotą.

Ir klykia tamsoje plėšrieji ereliai,
Ir raganos klykdamos šurpulių kelia,
Kol žaros rytuose jau brėkšti vėl ima
Ir kančios pagimdo tautos Atgimimą.

Ir vėlei panitūrės dangus prablaivėja
Ir aki kovotojų žygiai žavėja;
O pakirstos pušys ir kryžiai prie kelio,
Ir motinų ašaros dvasias jų kelia.

Ir keliasi saulė džiaugsmu pražydėjus,
Ir žemę aplanko palaimos Kūrėjas.
Tik skardūs trimitai aidėti nesiliauja—
Kovotojus šaukia į žygdarbį naują.
Vėl šaukia už pavergtą pilį kovoti
Ir priešo numalšinti alkį besotį.

Paskui vėl žydėsi, o mano tėvyne,
Nors atžalų daugelį vėtrės išskynė.
Tyliais vakarais ir kas rytą klausysi
Kaip suokia dainelė undinės vilynys,
Ir garbins tave ne vien daininiai ir sūnūs,
Kur ilsis milžinkapiuos tapę galiūnais,
Bet priešai ir tie, tavo garbę pažinę,
Nedrys jau daugiau surakinti grandinėm,

Is poemos "Lietuvių tautos pasaka"

J. Augustaitis-Vaičiūnienė

PRIESAIKA 16-TĄ VASARIO

Jeigu tavęs aš nemylėčiau,
Prikalkit mane prie uolos, kaip Prometėja—
Tegu praeiviai man į veida spiauna,
Tegu mano pasaulio niekad dienos neskaidėja...

Prisiekiu tavo džiaugsmo kryžiais
Ir sėju tavo žemėn skambantį rytuju,
Užmiršusi savo dienų vainiką,
Tavo džiaugsmus ir ašaras, kaip malda, vis kartoju.

Kada tavyje, mylimoji,
Pasklinda psalmių rytmetinių ūpas,
Aš tau rožes segu į plaukus
Ir spaudžiu prie tavo krūtinės karštas lūpas.

O jeigu tu nuliūdus rymai,
Kad nemeilus tau svečias už žaliųjų vartų -
Linksmi šypsotusi man veidas,
Jei dėl tavęs kardus mano širdin suvertų...

Jeigu tavęs aš nemylėčiau,
Aušry ir sutemų išlyginkit man ribą—
Te mano akys amžiais nepamato,
Kaip tavo laisvės kalavijai saulėj žiba.

16 VASARIO

Neplevėsuos kaip būdavo trispalvė
Ir aikštėna jau nesirinks minia...
Lyg slobinai, tarytum, devyngalviai
Ziauriais nagais užgniaūs mums krūtines.

Užgniaūs, kad apmaudas neprasiveržtu,
Sesioliką Vasario minint švest.
Nesutalpinančiai krūtinėj keršto
Siandieną Lietuva, tau sunku kęst.

Bet tu save sutramdyti mokėjai—
Nelaimėse vis išdidi buvai
Ir vilties kupina šventai tikėjai,
Nesizavėjai svetimais dievais...

Zinau, tau užvirė tulžis ir kraujas
Akivaizdoj tiek išgamų sūnų.
Bet nešk kantri ir šią nelaimę naują
Sunkios vergijos vieskeliu senu.

Tiktai, lyg Nemunas prieš varant ledą,
Rami tikėdama sukauk jėgas—
Ateis diena, ir tu atgausi žadą
Ir tavo galios priešai nusigąs!

Ateis diena—patvinsi, neši, griausi
Ir visą dumblą šluosi į krantus!
Tau atsivers, kaip kristolas tyriausis
Gyvenimo akiratis platus.

Is šios nelaimės tu sveika pakilsi
Ir eisi vėl jauna, graži, draši.
O mes liuosybę dar labiau pamilsim
Ir būsime, kaip buvome laisvi!

Suplevėsuos, kaip būdavo, trispalvė
Ir aikštėna vėl susirinks minia—
Sutraikinsime šliužą devyngalvį,
Kur šiandie graužia mūsų krūtines.

J. Aistis

RYTŲ PRŪSIJA IR LENKIJA

Nors karo galo dar toli gražu nematyti, bet lenkų spauda jau dabar sprendžia, kas turi tekti jai ateityje.

Taip "Nowy Swiat" skiltyse (sausio 9 d.) žymus žurnalistas Ignacy Matuzewski reikalauja Rytprūsių įjungimo į Lenkiją su pataisomis Lietuvos naudai.

"Przewodnik Katolicki" (savaitraštis New Britain, Conn.) sausio 16 d. patalpi- no Marian Ostoja ilgoka straipsni, "Rytų Prūsijai turi priklausyti Lenkijai".

Tas pats Ignacy Matuzewski grįžta prie to klausimo, ir "Nowy Swiat" skiltyse per du numerius sausio 16 ir 17 d. motyvuoja savo nuomonę.

kiekvienos armotos, kuria jų šalis norėjo įsigyti apsigynimo tikslams. Versalo sutartis nuginklavo Vokietiją ant popierio.

Galutina autoriaus išvada: jei laimėjus šį karą norima pasauliui grąžinti tikrą taiką, tenka nuginkluoti Vokietiją ne ant popieriaus nustatant skaičių karveivių ir armotų, bet geografiniai — strateginiai, būtent: kada tai užgrobtos mozurų ir lie.uvių žemės, iš kurių susideda Rytprūsiai, turi grįžti Lenkijai ir Lietuvai.

LGKSB

STIPRINKIME FRONTĄ

Karas vyksta ne tik vandenynė, ore, žemėje, bet ir žmonių širdyse ir protuose.

Atrodo, kad jau kada ne kada, bet vykstant baisiam karui visi galvos apie pasi-ruošimą pergalei. Bet kur tau. Staigiant kanuolėms ir ūžian, lėktuvams vis dar kai kurie žmonės nepamiršta ir apie nešvarius bizne-lius, kuriais nuodija jaunų žmonių širdis ir protus.

Ne tik žmogus atakuojamas blogomis knygomis, nešvariais paveikslais, bet taip pat jis traukiamas į visokius sąjudžius, kurių tikslas kovoti prieš Dievą ir Katalikų Bažnyčią.

Ne krikščionybė pergyvena krizę, bet jos išpažinėjai. Krikščionybė yra stipri, sveika ir pajėgi, tik galia, kad žmonės pro ją pra-eina ir nesidomi.

Zmonės atsitolina nuo gyvybės versmų, o eina gerti sutrų ir pamazgų ir taria, kad tai skanu ir sveika. Kai šiandien žmonija išsi-ko baisi katastrofa, tai da-bar daugelis jau praregėjo ir suprato, kad visų tų baidių nelaimių, kurios da-bar vyksta pasauly, svarbiausia priežastimi yra nu-tolimas nuo Kristaus ir pa-neigimas Jo mokslo viešame gyvenime.

Nežiūrint, kad mes ir sun-kius laikus gyvename, bet pasauly dar yra daugiau ge-ro, negu blogo. Mes mata-me dar didelį pasišventimą ir karžygiškumą krikščiony-se. Tie reiškiniai mus džiū-gina ir ragina nenuleisti rankų, bet su triguba ener-gija dirbti, kad platintu-mėm Kristaus karalystę žemėje.

širdyje, valioje ir visame mūsų gyvenime Kristus bus gyvas. Taigi, kas nori dirbti katalikiškąjį darbą ir nori, kad jis būtų sekmingas, kad mūsų pavyzdys atsalu-sius sušildytų, reikia gyvos dvasios ir energingos valios. Mes turime būti švelnūs ir malonūs, o ne zirkikai, nes žiogų zirkizmas visiems įky-ri, o lakštučių balsai bemaž visus sužavi.

Įvingtinėse Amerikos Valstybėse lietuviai daug yra nuveikę įvairiose srityse: buvo padėję lietuvai laisvę ir nepriklausomybę išikovoti, kuri dabar vėl išplė-s-ta; sukūrė gražias kultūri-nes įstaigas, suorganizavo parapijas ir t. t. ir t. t. Žodžiu, lietuviai atsistojo ant savų kultūrinių kojų. Dabar ten-ka daugiau susirūpinti savo dvasios puošimu (bet niekas nesako, kad ši sritis būtų buvusi apleista), tik mes no-rime pabrėžti, kad dabari-nis gyvenamasis laikas rei-kalauja daugiau dvasios valandų, kaip šiandien. Jau ne vienas pesimistas išdris-ta tarti: "Krikščionybė per-gyvena krizę."

Katalikų frontas bus stip-rius ir didingas, juo mes daugiau turėsime sąmonin-gų ir organizuotų katalikų. Todėl svarbu išplėsti orga-nizacijų tinklas: vyrų, moterų, o ypač jaunimo. La-

SOVIETŲ RUSIJOS KARO TIKSLAI

"Free Europe" pereinimą nuo hitleriškos Vo-metų lapkričio 14 dienos numeryje įdėjo straipsnį "Soviet Russia's War Aims", kuriame paduodamos iš-traukos iš Stalino pareiški-mų ir prie jų duodami ko-mmentarai.

Savo laiku Stali-nas pasakęs: "Mes ne.urime ir negalime turėti tokių ka-riro tikslų, kaip svetimos te-ritorijos pagrobimas arba svetimų tautų pavergimas, nežiūrint ar tai liestų tau-tes ir teritorijas Europoje ar Azijoje."

"Mes ne.urime ir negali-me turėti tokių karo tiks-lų, kaip savo valios ir sa-vo režimo primetimą slavų ar kuriai kitai Europoje pa-vergtai tautai, kuri tikisi mūsų pagalbos. Mūsų tiks-las yra pagelbėti toms tau-dotoms jų kovoje už išlais-vinimą nuo hitleriškos Vo-

JAUCIATES BLOGAI?

Tikrai Palengvinaitė Sau-Šiuo Moderniuku, Švelniu Būdu

Kuomet kankinabūs viduriu užkietė-jimu—jarnos neveiklios—kanda ma-ty, nėra energijos, palengvinkite sau šiuo moderniuku būdu—krantykite FEEN-A-MINT. Ši skoninga vidurių liuosuojanti kramtoma guma pagel-bės švelniai, bet tikrai, išvalyti vi-durius. Milijonai žmonių nusotina FEEN-A-MINT. Pakrantykite FEEN-A-MINT einant gulėti—sekanti ryta tikrai jusite palengvinimą ir vėl jusitės puikiai. Visai žemai pakelis kainuoja tik

bai labai atkreiptinas dėme-sys į vyčių organizacijos iš-plėtimą ir sustiprinimą, nes jaunime yra mūsų ateitis ir pasididžiavimas.

Taip pat reikėtų pagalvo-ti ir apie knygų leidimą ir platinimą, kurios įneštų naujos dvasios į mūsų gyve-nimą, o šalia to, mes knygu išleidimu daug pasitarnau-tumėm ir Lietuvai, kuri da-bar neturi visų galimybių paruošti geriausių veikalų. Tiesa, Lietuvių Kultūrinis Institutas šioj srity gražų darbą jau dirba, bet nega-lime visų knygų išleidimo ant jo pečių užkrauti. Juk mums reikia lietuvių kalba dvasinio turinio, gailiosios literatūros, gražių apysakų ir romanų. Jau čia kaip ir neįeina į Lietuvių Kultūri-nio Instituto sritį. Tat rei-kėtų kito žanro knygų iš-leidimu pasirūpinti kitiems.

Veikimo daryti plati, pa-jėgu turime, tik reikia su-burti išblaškytą katas-likų ir Lietuvos palai-kytą stiprią elitiuose.

A. L. R. K. Federacijos Sekretorijatas

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS AKTO SIGNITARAI. AKTĄ PASIRAŠĖ VASARIO 16-TĄ 1918 METAIS

THE QUESTION BOX

REV. A. J. S. & G. A. A.
(Parish Extension Magazine)

What is the significance of a religious article in the shape of an anchor?—Wis.

The anchor is an ancient form substituted for the cross. By His death on the cross, Christ sanctified the cross, the former symbol of shame and iniquity, which thus became, from the earliest ages, a symbol of protection and defense and an object of Christian veneration. Persecution by the pagans prevented the faithful from openly displaying the sign of salvation. When used, it was disguised in a symbolical or artistic manner. The anchor is one of the oldest forms. Originally a symbol of hope, in this usage it takes on a higher significance, i.e., hope based on the Cross of Christ.

Is the "Ave Maria" by Rosewig considered liturgical music?—Wis.

Rosewig's Ave Maria, while an excellent composition, is not suitable for liturgical use.

I want your advice before going to my pastor. Sixteen years ago I married a non-Catholic in the Church. Less than a year later we separated and, despite my efforts to locate him, I have not seen him again. Am I free to marry in the Church? If I cannot, I will marry anyway.—Pa.

Since your marriage took place under the auspices of the Catholic Church, there is no reason to think that it was invalid. The only approach to another marriage would be through obtaining evidence of the demise of your husband. Until such evidence is forthcoming, you are not free to marry. You asked for our advice in approaching your pastor. It is as follows: first, do not approach him with thoughts in your mind such as you express in your letter, for this is contrary to the obedience and docility that Catholics should

have for the laws of the Church; secondly, do not make any threats such as contained in your letter for, while the Church is ready to use Her good offices to assist in establishing the true status of a marriage, She will not be intimidated by threats. The effect would rather be to cause a withdrawal of the help that might otherwise be extended.

Why does the Church, and in many instances the State, refuse to permit the marriage of cousins?—Mass.

There is throughout the separate branches of the human race a deep feeling of disapproval of the marriage of those related by blood. This universal feeling, radiated in human nature, finds expression in law both civil and religious. Another reason is based on the familiarity and sense of ease that marks the contacts of relatives. If relatives were free to look upon one another as prospective partners in marriage, the proximity and ease of contact would lead to serious occasions of sin. Too, the danger to the mental and physical health of the offspring of such marriages, while exaggerated in the minds of many, is, nevertheless, a real danger. In families where there are mental or physical defects or an inclination or susceptibility to such defects, intermarriage very often results in offspring in whom these defects are emphasized.

Eleven months ago I married a non-Catholic boy and was very happy with him for about six weeks. I found he never really loved me and, after several outbreaks of temper from him, I left him. Six months ago I met a man with whom I have fallen in love. He has shown me every respect and pleasure my husband denied me. I feel sure of myself this time. He has been married and divorced. Am I free to marry him?—Ind.

The fact that within the short space of eleven months you have entered a marriage, forsaken it, and fallen into another romantic attachment indicates that your emotions are very unstable and that you lack the proper understanding of the qualities necessary for a happy marriage. You state that this man has shown you every respect and pleasure your husband did not show you. Why, then, did you marry your husband? You state that you are sure of yourself this time. If you were not sure the first time, why did you marry? You have contracted a sacred, permanent relationship and you must abide by your decision, which does not permit another marriage.

Petronelė Lamsargienė
Užlaikau visokių vaistų nuo rožių, žaisduoty (ronuoty) koju ir nuo kaujų gšimo. Taipgi turiu Galinga Gydymo Mosti nuo Reumatizmo. Kurie turite kokius nors kumumus, kreipkitės, duosiu gerą patarimą ir būsit patenkinti.

PET. LAMSARGIENE
1814 S. Water St., Philadelphia, Pa.

"Skimp to Beat a Skunk!"

TO bleach yellowed linens, you may need nothing more than sunshine—if you leave extra moisture in the material, after final rinsing. The damper the fabric—the better the job Old Sol will do in bleaching!

Then buy BRENNE SAVINGS STAMPS instead of new linens—that the sun will soon again shine on an America at peace!

UKRAINIAN AMERICAN FIRST CASUALTY OF THE JAPANESE-AMERICAN WAR

The Late Technical Sergeant ANTHONY CURKOVSKY, JR.

Philadelphia, Pa.—Significant enough, Divine Providence has chosen a representative of the most oppressed people in the world to be the first to shed his precious young blood in defense of the kind of Freedom and Peace for which United States of America are now waging war against all aggressors and would-be leaders of a totalitarian and pagan "New order".

A young American of Ukrainian descent can be regarded as the first victim of the dastardly Japanese attack.

Technical Sergeant Anthony Curkovsky, Jr., of the U. S. Radio Intelligence Service, stationed at Fort Shaeffer, Hawaiian Islands, has been stabbed to death on November 26, 1941.

Born on July 13, 1916, the late Anthony Curkovsky, Jr., enlisted in the U. S. Army at age of 20, upon completion of High School and of a special course in RCA radio school. After a three year's service in New Jersey army camps, he was transferred in 1939 to Fort Shaeffer, Hawaii.

His sudden death has deeply bereaved Mr. and Mrs. A. Curkovsky and two sisters of Pitman, N. J.

Mr. A. Curkovsky, Sr., is Supreme Recording Secretary of the Providence Ass'n., Ukrainian Catholic Beneficial Society of USA and is a well-known national figure among Ukrainians in USA.

In the course of his service, the late A. Curkovsky, Jr. has mastered Japanese language, one of the most difficult to learn, and in his line of duties, was one of the most important men on Hawaiian Islands, second only to one superior officer. No wonder, then, that he was singled out by the Japanese Fifth Column for the first sneaking stab in the back.

Brought to San Francisco on military transport, the body arrived in Pitman, N. J. on Dec. 29. Funeral services, held Dec. 31, with full military honors, were led by Rev. R. Krupa, of the Ukrainian Catholic Parish of Frankford-Philadelphia, who also delivered a beautiful eulogy, and by Rev. James Foley, of the Roman Catholic parish of Pitman, N. J. The military honors were rendered by the rifle company from Fort Du Pont and by the local chapter of the American Legion.

INDEPENDENT OPINIONS

a. Soviet Russia's War Aims
"We have not, and we cannot have," said Stalin, "such war aims as the seizure of foreign territory, the subjugation of foreign peoples, whether it concerns the peoples and territories of Europe or of Asia."

"If this is also to be Russia's peace aim, it augurs well for the collaboration with her neighbors. Her share in the construction of a system of collective security will be both useful and desirable. "We have not and cannot have," added Stalin, "such war aims as the forcing of our will and our regime on the Slavonic or any other enslaved European peoples, who are expecting our assistance. Our aim consists in helping these peoples in their struggle for liberation against Hitlerite Germany, and later permitting them freely to settle their own destiny in their own land."

"This second principle, too, which springs from the first, has been happily formulate. But what of the Baltic countries... although it was said at the time that these countries were occupied only for strategic reasons... All the countries of Central and Eastern Europe, between the Baltic and the Aegean Sea, wish to maintain most friendly with Russia, based on mutual collaboration. None of them, however, wishes to see Russian domination or leadership in that part of Europe."

c. President Benes, when he received an honorary Doctorate of Laws from Aberdeen University on Nov. 10, 1941, declared: "It must not be forgotten that the small Baltic na-

having guaranteed Poland, Rumania, Greece and Turkey against aggression, we should go further and incorporate Russia in the system called (by us) a "Peace Block". Yet as Russia rightly argued, the hypothetical danger from Germany was not that of a "direct" aggression but an "indirect" aggression of the Sudeten type. Speed of the essence of any effective safeguard. What then? Neither France nor Britain could take speedy action in Eastern Europe against a German drive. Obviously, therefore (so ran the Russian argument), Russia must be competent to decide if and when any change in the internal situation of Finland, Estonia, Latvia, Lithuania or Poland did constitute "indirect aggression" on the part of Germany; and to take action at once in such an emergency. A mere change of Government in either of those five countries might, therefore, bring Russian troops over their border in the guise of a "protection". And those five countries were as much afraid of Russian as of German "protection". Moreover, the first result of an Anglo-French-Russian alliance from a German "indirect aggression" might be a Russian "indirect aggression against those very States."

("Diplomacy and God" London, pp. 73 and 74).

d. George Glasgow Writes: "It seemed logical that after

SPORTS

By: SAL BEKAMPAS

HOLY TRINITY OPENS NEW ALLEYS

Bowling's inherent spirit of goodfellowship was in evidence last Sunday afternoon when with fitting ceremonies for the occasion, the six new bowling lanes of the Holy Trinity Bowling Center were opened.

The recreation center located at the corner of South and South Meade Streets, Wilkes-Barre, Pa., is one of area's most modern bowling emporium.

Entirely remodeled, the six alleys meet with ABC regulations.

Rev. J. K. Miliuskas, pastor, an ardent bowling enthusiast, tossed the first ball and got nine pins, the No 10 failing to topple after wobbling. Rev. Miliuskas expressed his sincere thanks to the large audience present and defined that bowling is the world's most wholesome sport.

In an exhibition match, Bartel's team smothered a strong Stegmaier's aggregation by 152 pins. The new drives were too much for the star performers and their balls did all sorts of maneuvers. Although most of the pinmen are average 200 players, best game turned in on the new alleys was a 222 by Paul Rice of Bartel's. Al Finnarelli of Stegmaier's had a 206 for the second game in the select circle. Results of the games are as follows:

BARTEL'S			
Kisloski	154	149	167 470
Skiptunas	138	177	182 507
Sunday	154	188	195 537
Tarutis	130	173	141 444
Rice	222	144	763 529
	798	831	848 2487

STEGMAIER'S			
Fela	155	165	156 466
Baker	149	159	165 473
Esser	125	146	184 405
Finnarelli	187	206	181 474
Jefferson	154	195	168 517
	720	871	754 2386

On the Holy Trinity Bowling Club committee are Rev. J. K. Miliuskas, John Skiptunas, Ben Gilbert, Adam Lowery, Anthony Gilbert, Anthony Waycavich, Mike Konsavage.

The alleys are managed by Anthony Gilbert while John "Skippy" Skiptunas is the instructor to new bowlers. The alleys are open each afternoon and evening.

EXCELS ON THE COURT

Blonde-haired Johnny Mascavage of Plymouth, Pa., backing a guard position, has had little mention in sports write-ups but he is superb in defensive play and his recoveries off the backboard help give East Stroudsburg State Teacher's College the advantage in cage conflicts. Johnny is helping head the State Teachers toward the mythical 1942 championship crown.

SHOWING THEIR WARES

Charley Yenalavage, 133 pound junior and Leonard Kuchinskis, 138, are the mainstays on Coach Tony Hock's Kingston, Pa., high school wrestling team this season. Both youngsters have turned in creditable performances. This season is the first for Yenalavage to show his stuff as a varsity performer.

DO YOU REMEMBER!!

The Knights of Lithuania Juniors from Holy Trinity Church, Wilkes-Barre, were a

tions, too, have a right to be free." ("Free Europe", No. 54, November 28, 1941).

"cracker-jack" club in basketball years gone by.

A quick glance at those K. of L. junior dribblers of 20 years ago, they were Billy Waycavich, Johnny Vencheski, Vic Daylida, Lynch and Peter Reus. What a championship team if there ever was one.

The Quickest, Surest Way YOU Can Help Win This War...

Buy Defense BONDS—STAMPS Now!

APROPOS OF ONE ARTICLE

An article under the title of "The Plight of Lithuanian Policy", by a Polish journalist, appeared in the "Free Europe", a London publication, of October 31, 1941. Those acquainted with the history of Lithuania, especially with the post-war relations with Poland, will find the journalist indulging in what seems to be a wilful falsification of facts. Statements contained in that article have been disproved by this bulletin on many occasions. Observers of Lithuanian affairs have had ample proof that Lithuania in her 22 years of independent life was never pro-German, pro-Russian nor pro-Polish—she has always been only pro-Lithuanian. If she was "accused" by the present Reichskommissioner of the Ostland, H. Lohse, in his proclamation of July 17, 1941, namely, of being pro-British, pro-American, and pro-French. During Lithuania's independent life, she has been accused in some quarters, especially in regard to her stand on the Vilnius and Klaipeda (Memel) questions, of being extremely pro-Lithuanian. The Agenda of the League of Nations meetings, the cases defended by the

Lithuanians in the Court of International Justice at the Hague, and the mass trials of Nazis and their activities in Lithuania, are additional, conclusive proof. Lithuanians are fully aware of the "value" of Nazi "favors" accorded them. But there cannot be the slightest doubt where the sympathies of the Lithuanian people lie. The principal Lithuanian organizations have indicated beyond doubt their unswerving loyalty and enthusiastic support for the Allied cause. Lithuanian newspapers carry in almost every issue some new declaration of patriotic effort of Lithuanian organizations which declarations are also sent to the President of the United States and to the Department of State in support of the Allied cause and the preservation of democracy are not present-day inventions, but are reiterations of policies inherent in Lithuanian people universally and well known to unbiased observers of Lithuanian affairs. It is a pity that a journalist of a neighboring country should indulge in reckless judgments of others.

ECHOES FROM GERMAN OCCUPIED LITHUANIA

New Administrative Reforms

The 27 administrative districts of Lithuania have been grouped by the German occupational authorities into 6 larger administrative units: 1) City of Vilnius, 2) Vilnius region, 3) City of Kaunas, 4) Region of Kaunas, 5) Siauliai region and 6) Panevezis region.

Forced Labor in Lithuania

The German Commissar of Kaunas repeatedly appealed to the population, through the Kaunas radio, reminding of the regulation concerning compulsory registration for work: that applies to Lithuanians from 15 to 60 years of age. Non registration is severely punishable. Freedom of choice of occupation no longer exists.

Study of German Language Compulsory

The official paper of the German occupation, "Deutsche Zeitung im Ostland", has published an announcement that every industrial and other establishment in Lithuania must send three people to classes for the study of the German language. In the near future, according to the same paper, the study of the German language will also be

forced under bookkeepers, typists and other office employees in Lithuania.

Kaunas Radio Program

The Lithuanian programs of the Kaunas radio station, now under complete Nazi control, consist, mostly of the following items: songs, music, medical and agricultural advice, lectures on the Lithuanian language, geography and history, and announcements of German regulations concerning the production, registration and delivery of agricultural products, metals, etc.

Requisitioning of Homes in Kaunas For Nazi Soldiers

According to the Swedish paper "Svenska Dagbladet" homes in Kaunas are being requisitioned on a large scale to serve as barracks for German soldiers engaged on the Russian front. Many families have been forced to leave their life-long homesteads and take up residence in crowded and grossly inadequate quarters in scattered communities.

Leveling of The Town of Taurage

In the town of Taurage, the German-Russian war has wrought the destruction of 802 houses out of 1500, and has reduced its inhabitants from 13,000 to 7,900.

ANGLISKAI LIETUVISKAS ŽODYNELIS

Surnkti visi reikalingiausi žodžiai, kuriuos išmokus lengvai galima angliskai susikalbėti. Žodynelis turi arti pustrčio šimto puslapių, pailgo formato, parankus nešiotis kišeniu ir kiekvienam reikare naudotis.

Kaina 1 Doleris
"GARSAS", P. O. Box 32, Wilkes-Barre, Pa.

"SVENTOJI VALANDA"

MALDOS IR GIESMES

Sutaisė KUN, J. K. MILIAUSKAS

Tai vienatinė Amerikoj išleista maldaknygė, kurioje teloa maldos ir giesmės su galdomis tain kad žmonės gali sakti kuniga maldose ir giedoti giesmes su choru.

Kaina 15 Centų,
Imant nemažiau 10 egzempliorių—10 centų

Reikalaukite:
"GARSO" ADMINISTRACIJA
P. O. Box 32, Wilkes-Barre, Pa.

